

1 TIMOTI

Wimaamala

1 ¹Tau Paulo, Yaubada tu wiluyagohanita po Yesu Keliso ata nugonugowai hai taniwagagei a ituwituwega Yesu Keliso binei.

²Timoti, tam mei natuwe dumana witumagana uyahinei yaka om leta a himiliyahi.

Yaubada Amata ma ata Guyau Yesu Keliso hai lunugotootogo po hai lunugohegohegoya po hai nugodumola hina melabenimi.

Wiatatiyana koyakoyama

³Lolowa ipa a nehalem po a nae Masedoniya ma a paliwelem a pa, ‘Epeso ega una nenehaleya ma una memae, u baha geka a bahebahena meya, ipa lawa una paliwelehi po ega wiatatiyana tapuna po tapuna hina iatatiyaneya babana lawa he koyakoyamehi’. ⁴Tauhi googata hai dedede po gowahi he bibihehi ipa Yaubada a bagibagi hina tuhagaya ma ega emoemotahi babana he gamogahigahi yababa yaka una liwoloehi ma Yaubada a tahaya hina wootagoya witumaganagei. ⁵Nugonugou ipa emosi po emosi hina lauhogalena mehi po anai nugoyeuyeuh ma anai nugodewadewahi Keliso hina wiitumaganena dumaya. ⁶Lawa gehouhi geka dewahi hi wihinigigiyehi uyahinei tahaya wogiyogiyona he wootagoya yaka hai bahahi apo hina wiginouli yababayaba. ⁷Hai luhogala ipa Yaubada a lugagayo hina iatatiyaneya, ma nugonugohi ega hita lugiiglihi po hai nugotuhu ipa tauhi tu hanahanapu, tamogi bahahi anohi ega hita hanapugehi.

Lugagayo a dewadewa

⁸Ta hanapugeya Yaubada lugagayo i huhounihi hi haki wahaga apo ta wotago imahiyeji yaka ani hagu dewadewahi ta tuhagahi.

⁹Yaubada lugagayo i huhounihi ega tu dewadewa ubeihi ma lugagayo tu paliguyoguyougena po tu tanigapota ubeihi po Yaubada tu wihinigigiyeji po tu apapoe po tu nugogobu ubeihi, po Yaubada a

bagibagi tu paliguyogouyousu ubeihi, po tauhi amamahi po hinahinahi po lawa gehouhi he laihilagenihi ubeihi. ¹⁰Tauhi tu matamaga he eneno gwaugena mehi po mei Sodom hai dewanu, po lawa yamkwayahi, po tu kawaikoyakoyama po tu wigwala koyakoyama po nugotuhu dewadewana tu paliguyogouyousu ubeihi. ¹¹Naka nugotuhu dewadewana Yaubada a wasawasa gegena i lugeletuya, naka binei ma i wiutaneu po ipa a bahena geleteuya lawa magomagouhi uyahihi.

Yaubada a lunugotootogo binei

¹²A wimaamala duma ata Guyau Yesu Keliso uyahina, babana i wikadidiliu a bagibagi geka binei. Ma a wimaaala duma babana Yaubada a nugotuhu po a bagibagi emoemotau apo a dewaya yaka u nimau i houni. ¹³Odubona tau ega geka pitenana, tau Keliso tu wiapapoena gehouna, po tu wotagona a laipilipilihi ma a iapapoenihi. Ma Yaubada i'mtaibagibagi u winugoneina binei, po i lunugotootogoge u ega ata itumaganeya binei. ¹⁴Ma Guyau a lunugotootogo i hiwoga haleya uyahu po uyahinei Yesu Keliso a witumaganeya po a luhogaleya.

¹⁵U baha geka baha dumana ipa lawa ataputa ta hanapugena dumaya, Yesu Keliso amaka i nei hoi hipuli po ata apapoe i boho halehi ma i luyawahita. Tu apapoe magomagoumi tau a apapoe lagonimi. ¹⁶Tamogi Yaubada a lunugotootogo uyahu, babana tau tu apapoe dumana ma Yesu Keliso biugei i'mtaibagibagi po ipa lawa tu apapoe atapuhi uyahiugei ani galena hina waya, po Yesu Keliso hina hanapugeya ma hina witumaganeya po luyagohana memewahagana hina tuhagaya. ¹⁷Uyahinei wasawasa memewahagana tana iyateyateya, ma ta wootalagiyea houga ega sigana babana tauna tunawana Yaubada Memewahagana tamogi ega tata gagaleya. Moina.

Ata dewa ta galena itetehi

¹⁸Natuwe Timoti, u wiututu lulougo geka, ega tau tunawau ma lolowa Yaubada a tu bagibagi uyahim hi bahabaha piko Yaubada a bagibagi binei. Naka bahahi una nugenugotuhu po mei om gawiya nima potana Yaubada a bagibagi binei. ¹⁹Houga magomagouma om dewa po om witumaganu una galena itetehi babana lawa gehouhi hai dewa ega hita galena itetehi uyahinei hai witumaganu hi tapiya po hi peu. ²⁰Geka pitenana ata lawa luwaga hi pipeu, gowahi Haimano ma Alesana, hai luwaga a palihalehi Tomodulele u nimana ipa hina galena tuhagaya, po ega Guyau gowana hina paliguyogouyousu.

Ata tapalolo hougahi uyahihi ta laupali

2 ¹U luhogala tahatahayana ipa lawa una paliwelehi omi tapalolo hougahi ona laupali lawa atapuhi ubeihi Yaubada uyahina,

po ona laupali gawagawata anai wimaamalami.² Wasawasa po tanitaniwaga ubeihi gasi ona laupali, ipa Yaubada ina taniwagehi po mae dudumolana po genugenuwanana ta tuhagaya yaka apo Yaubada a bagibagi ta wiwoiyawena imahiyeji.³ Yaubada Tu wiluyagohanita lupali geka pitenana anani kaoha.⁴ Babana Yaubada a luhogala ipa lawa ataputa ina wiluyagohanita po a nugotuhu u nugenugota hina memae.⁵ Yaubada emosi hota e memae ma Yesu Keliso i himiliyai uyahita po Amana ma tauta i wiemoteta,⁶ po yautuna i palihaleya po lawa ataputa ubeita i hilage po ata apapoe i wimihehi. Yaka houga dumaluna uyahina a luhogala i limoineya.⁷ Uyahinei Yaubada i witowoliu po tau tuwega dumana a winoyanoyageni tauhi ega mi Yudeya uyahihi po u wiatatiyanagei hina witumagana. Yaka tau tu wituwetuwega gehouna po ega ata ikoyakoyama, baha dumana a bahebaheya uyahimi.

⁸A luhogaleya taumi ololoto tupo atapuhi uyahih i ipa nimami waiwoiyawahi ona wohepahi po Yaubada uyahina ona laupali ma ega ona lauuyogigai po ona iwogawogalahi.

Wiwine hai lugagayo

⁹Wiwine, kaleko yeuyeuna ona luya po galenami ona woimahi, ma ega ipa wihiya po kaleko ubeihi ma mone baneina ona hahaleya. ¹⁰Tamogi ipa bagibagi dewadewa dumana ona dewaya babana naka tu witumagana wiwinemi i linanami.

¹¹ Gasi ona palihalena memi po ona genuwana imahi ma guguya dewadewana ona noonoli. ¹² Ega ata luhogaleya ipa wiwine ona lauguguya, po ololoto ona tanitaniwagehi. Ona genuwana ma ona lautanigana imahi. ¹³ Matababana Adam oloto tahatahayana ma u mulina Ibe. ¹⁴ Adam Tomodulele a ludadana ega ita wotagoya ma Ibe wawinena tauna i wotagoya po apapoe uyahina i peu. ¹⁵ Yaka wiwine omi houga wigunaguna uyahina Yaubada apo wiyuwa uyahinei ina halomi. Apo witumagana ma luhogala po wiwoiyawa mamaehi ona miyena tagohi vaka.

Tu witumagana tu tahaehi

3 ¹Geka nugotuhu dumana apo iyai a luhogala ipa tu witumagana ina taniwagehi yaka naka bagibagi dewadewa dumana i luhogaleya.
²Taniwaga ona itowoli, lawa dewadewana po a dewa dumadumaluna ma agona emosi hota ma nugonugokadidilina ma upuna hegohegoyana ma nugomagula lawana ma toumana a numa u hinena ina luhogalehi po tu wiatatiyana a mae ina miyena tagoya. ³Ega umauma kadikadidilina ina laibuuwaya, ma ega ina lauuyogigai po lawa uyahiji ina woogahegahe yababayababa, ma ina nugohegoya po ega gapola luhogalana uyahina ina lalata duma. ⁴A numa hinena lawahi ina taniwagena imahiyehi, po a

baha natunatuna hina wiponawogogeya ma hina wiyateyateya.⁵ Inapa taniwagana natunatuna ega ina galena itetehi yaka Yaubada a bolu apega ina galena itetehi. ⁶Tu nugobui wouhi Keliso uyahina ega ona wohepahi po lawa hina tahatahaehi, apo hina nugogegae ma hina peu mei odubona Tomodulele a nugogegae binei ma i peu po luhetala i tutuhagaya pite. ⁷Tu galena itete a dewa ina woimahi tu meuputa u matahi, babana apo lawa hai galena iapapoe binei ma ina peu Tomodulele walo i huhouni uyahina.

⁸Numa dalabu tu galena itetehi hina meimahi yaka apo lawa hina wiyateyatehi, po hai winugonugotuhu hina dumadumalu ma ega goila kadikadidilina hina umuma dumaya po ega koyamagei gapola hina tamitamihi. ⁹Ma Yaubada a nugohine i woogeleteya hina wogowogoya a nugoyeuyeuh. ¹⁰Ona ludadana tahaehi po hina kadidili witumagana uyahina ma apoma tauhi ona witowolihi po numa dalabu hina galena itetehi.

¹¹Tauhi apo ona itowolihi agagohi wiwinehi hina meimahi yaka lawa apo hina wiyateyatehi po ega hina iyalutu ma ega umauma kadikadidilina ina laibuuwahi ma hai bagibagi hina woimahiyea.

¹²Numa dalabu tu galena itetena agona emosi hota ma natunatuna po a numa hinena ina galena itetena imahiyehi. ¹³Apo iyai ina bagibagi imahi lawa u matahi yaka gowana ina dewadewa, ma a witumagana Yesu Keliso uyahina ina kadidili duma.

¹⁴U luhogala ipa a neyagiyaginahi uyahim, ¹⁵ma inapa a wihinihinibiga yaka tam tu witumagana una lidumaluhu babana palihanapu atapuna amaka a gilumiyyahi uyahim. Geka ututuna ginouli baneina tu witumagana tauta Yaubada Tu wiluyagohana a bolu po tauta a nugotuhu dumadumaluna tu wiudu hepana. ¹⁶Yaubada anani taniwaga ginouli baneina po anona ega ita lugeletena imahiyeya babana:

Yesu Keliso i wilawa hota
po Alugo Woiyawa a dumalu i lugeleteya
ma tu winoyanoya hi galeya
po tu tuwegana lawa tupo atapuhi uyahihhi hi nonoli
po tu mehipuli hi witumaganey
ma anai wasawasana Yaubada i waya po i gae hoi yada.

Tu wiatatiyana koyakoyama ubeihi

4 ¹Alugo Woiyawa amaka i bahena geleteya i pa, apo yohola houga anani kokoe uyahina tu tapalolo lawahi hai witumagana Yaubada uyahina hina wihinigigiyehi, ma alugo apapoena a dewa ma Tomodulele a wiatatiyana hina wotagohi. ²Dewa apapoehi tu wikoyakoyama lawa apo hina wiatatiyehi ma tauhi hai apapoe hina nugotoneya. ³Ma hai wiatatiyana koyakoyamahi gehouhi gegekahih, hi pa tawine dewa apapoena, ma muhala po yaniyani gehouhi he iyohiyehi. Ma tauta tu

witumagana wiatatiyana dewadewana amaka ta hanapugeya naka, Yaubada yaniyani atapuhi i iwawalihi tauta ubeita, yaka iyeta emosi po emosi Yaubada uyahina tana imaamala ubeihi.⁴ Yaubada ginouli magomagouhi i iwawalihi hi dewadewa duma, ma ega tana ihinigigiyehi ma anai wimaamalata ta tamatama.⁵ Matababana Yaubada a baha uyahinei ma tauta ata lupali uyahihiyei amaka i liyeuyeuh.

Tu bagibagi wouna a ututu

⁶Apo walewalehita ututu geka una paliwelehi yaka tam Yesu Keliso a tu bagibagi dewadewana po om witumagana ma om wiatatiyana dumadumaluhi uyahihiyei om luyagohana una wialoni po una kadidili.⁷ Googata hai dedede apapoehi una wihinigigiyehi, ma tam Yaubada om luyagohana i welewelem tunawana una wibagibagi.⁸ Ipa una ilubulubu hinim wikadidilina binei naka houga kuku hotana, ma alugom binei naka tauna i haki lagona babana tauna apo ina haguta ata luyagohana hipuli geka uyahina ma houga he nenei uyahih.

⁹Geka bahana naka baha dumana yaka ipa ta wotago imahiyeya.¹⁰ Yaubada Lauyagohanana uyahina ta winugonugotuhu lagona po ta upuhegoya a bagibagi uyahina babana Yaubada lawa ataputa Tu wiluyagohanita apo ta witumaganaya yaka.

¹¹Geka ginoulihi om guguya uyahina una wiatatiyanaya lawa uyahih. ¹²Apo lawa hina galena hopuhopunem po hina pa, ‘Tam hewali’, ega genona ma tamogi om mamae uyahihiyei una wiatatiyana po om baha hina dewadewa, po om bagibagi, po om luyagohana, po om witumagana, po om nugoyeuyeuh, naka mamaehi una miyena tagohi po ani galena dewadewana lawa u matahi una wogeletehi.¹³ Omi houga omboina uyahih Yaubada a Buka una hiyawi ma una lauguguya po una iatatiyana a sigana a nehi.¹⁴ Yaubada a ombenena u nuponugom ega nugom ina guluguluwi naka babada hi wotepanim Yaubada a bagibagi binei po hai bahapiko hi wogeleteya uyahim.

¹⁵ Ututu geka una wotagoya po Yaubada a bagibagi binei una palihalena mem po lawa hina kawamoinem tam tu upuhegoya Yaubada a bagibagi uyahina.¹⁶ Timoti, una galena itete mem po om wiatatiyana una galena itete imahiyehi yaka apo om lawa mitehi Yaubada a luyagohana ona tuhagaya.

5 ¹Babada ega una palipaliyehi, a nugohegoyam uyahih una ibaabani babana amamam, ma hewahewali una wiwalehinehi.² Ma kedukeduluma una wihinanehi ma guguhini una winounuehi nugoyeuyeuh dumanei.

Hiwahiwape haguhi

³Apo wawine awai agona ina hilage ma ega a lawa po ipa hina galena iteteyea yaka naka tauta ta hagu imahiyeya.⁴ Ma apo hiwape natunatuna

bo googana yaka emoemotahi hina galena iteteya babana wihaguhagu geka pitenana Yaubada anani kaoha tu witumagana uyahita, yaka logaloga hinahinahi po amamahi hai galena itete hina wimihena meya.

⁵Hiwape awai i woikuku duma ma ega a lawa ma Yaubada uyahina e inugonugotuhu lagona po e laupali iyeta po ididibala tauna una haguya.

⁶Ma wawine awai ina hiwape, ma ina yamgaganu, naka tauna e yauyautu ma alugona amaka i hilage. ⁷Hiwahiwape una paliwelehi po hai dewa hina galena itete imahiyehi po ega lawa hina gagalena iapapoenihi. ⁸Apo tu nugobui gehouna a manago po a guguni ega ina gagalena itetehi, naka tauna Yaubada ega ita witumaganena imahiyeya, po tu meuputa hai dewa apapoehi tauna i apapoe lagonihi.

⁹Hiwahiwape ega una hiyahiyawa emotehi, ma una wakahahi po iyawoi hai bolima magouhi 60 ma i gegae, ma agona emosi hota, ¹⁰ma lawa u matahi a dewa i dumalu po natunatuna i galena itetehi ma a toumana i luhogalehi, po tu witumagana po tu nugodubu uyahihu i palihalena meya po e haguhaguhi, naka tauhi una hiyawa emoteyaya.

¹¹Ma wiwine wouhi hi hiwahiwape ega una hiyahiyawa emotehi, babana apo hai kamna ina dewahi po hina tawine meme po hai palihalena Keliso uyahina hina boli haleya ¹²po apo tauhi hina wigou mehi babana hai paliwitumagana amaka hi wiapapoenihi. ¹³Wiwine wouhi ega una itowolihi babana apo upuhi ina dodola ma numa emosi po emosi uyahihu hina laibolu ma hina iyalutu po lawa hai numahine pilipilihi hina genogenogehi po hina ibaabani yababayaba. ¹⁴Uyahinei u wiututu lulougo geka ipa wiwine wouhi hina tawine meme po natunatuhi hina gunigunihi numahine mamaenei, ma natunatuhi po agagohi hina galena itetehi po Tomodulele a widibodiboga gaogaona ega hina weleweleya. ¹⁵Babana hiwahiwape gehouhi amaka hi nugowayawayau po Tomodulele a tahaya hi wotagoya.

¹⁶Apo tu witumagana wawinena ma a guguni uyahina lawa gehouna ina hiwape yaka ina galena iteteya yaka tauta Keliso a bolu apegta genogeya. Ma hiwahiwape ega hai lawa, tauta ata bolu apo ta galena itetehi.

Tu weluweluwai hai ututu

¹⁷Tanitaniwaga he woobagibagi imahi hai hagu ona lauwitanahi ma tauhi naka tu luguguya po tu wiatatiyana hai hagu ona lautepaney.

¹⁸Naka binei ma Yaubada a Buka i baheya i pa, ‘Apo bulumakau omi bagibagi ina dewadewaya yaka aniani ona weleweleya’. Naka binei i bahena meya i pa, ‘Tu bagibagi mihana ipa ina waya’.

¹⁹Timoti, apo lawa awai tunawana taniwaga gehouna ina wigouya po ina pa, ‘Geka taniwagana apapoe i dewaya’, ma ega tu baha haguna lawa emosi bo luwaga, naka bahana ega una noonoli. Ma inapa lawa luwaga

bo tonuga hai baha nonolana emosi, yaka taniwagana una luhetaleya.

²⁰ Ma apo taniwaga gehouna a apapoe una galena tuhagaya yaka una baha dumalu uyahina lawa magomagouhi u matahi po hina galena tuhaga ma ega apapoe hina dewadewaya.

²¹ Timoti, geka a palipaliwelem Yaubada ma Yesu Keliso ma tu winoyanoya wainaganahai u matahi a baha dumalu, lugagayo geka una wotago imahiyeji po lawa atapuhi una taniwagena imahiyeji lugagayo emosi uyahinei, ma ega ipa lawa una kahahi po gehouhi una laugagayo kadidiliyeji ma gehouhi eega.

²² Taniwaga witowolana binei, ega una lelehi po una wotepani, babana apo a apapoe gowagowadana ina memae ma una winagana yababaya po galenana mei a apapoe una gowagowadi taniwaga bagibaginei. Apapoe magomagouha una meliya haleya.

²³ Ega goila yawa una umumaya ma ipa wine kikina una umumaya, babana om tapiya ma koibam wiywana ina woohaguya.

²⁴ Lawa hai apapoe hi laugeletehi luhetala hina wialoni. Ma gehouhi hai apapoe hi gowagowadihi ega tata hanapugehi ma houga he nenei apo hina lugeletehi. ²⁵ Mei naka pitenana dewa dewadewahi gehouhi hi lugeletehi po ta gagalehi. Gehouhi yohola apo hina lugeletehi apegia hina lugowadehi.

6 ¹Tu bagibagi hai tanitaniwaga hina iyateyatehi ma hina iponawogogehi. Ma inapa ega, apo lawa gehouhi ata wiatatiyana hina galena iapapoeya po Yaubada hina widibogi. ²Apo tu bagibagi awai a taniwaga ina witulaneya Keliso witumaganana uyahinei yaka a taniwaga wiyatayatena ega ina wohouni, ma ina wileta imahi po dewa dewadewana uyahinei ina lata, babana a taniwagana Keliso tu witumaganena. Guguya geka una wiatatiyaneya lawa magomagouhi uyahihai.

Tu wiatatiyana koyakoyama

³ Apo lawa awai a wiatatiyana tapuhi ma ata Guyau Yesu Keliso a baha dumadumaluhi ega ina wootagohi, yaka tauna wiatatiyana po dewa dewadewahi tu wihinigigiyena. ⁴Tauna a winugoneina i winugogegeya po wimemepuputana i wiwawali. Geka dewahi uyahihiei omgenagenalili po, uyogigai po, wihapona po wogalahi ma witona he gelegeleta, ⁵po hai lawa mitehi he imemepuputana, po hai winugonugotuhu powa tepanei wiatatiyana dumana ega hita hanapugeya, ma hai luhogala ipa apo Yaubada wiyatayatena binei ma hipuli gapolahi hina tuhagahi.

⁶Tamogi Yaubada a nugotuhu anai kaohata ta wootagoya yaka naka gapola waiwasawasana. ⁷Matababana hipuli gapolana ega hita memewahaga, hi gunigunita ega awai gehouna u nimata yaka apo gasi a nima kwakwawita ta gunawilena meta. ⁸Uyahinei ata yam po ata

kaleko ubeihi tana imaamala ma ega gapola ubeihi tana inugonugotuhu.
⁹Gapola tu luhogalenahi tauhi apo Tomodulele anani ludadana gulawana ina walohi, babana tauhi tunawahai hai winugonugotuhu po hai luhogala powa tepahiyei apo wiyuwa ma apapoe hina wialoni. ¹⁰Gapola luhogalana naka apapoe atapuna a baba, po lawa gapola a luhogala binei ma nugenugohi he ibagibagihai po witumagana maena hi palihaleya ma gapola yababayaba uyahihi hi geno duma po wiyuwa baneina he ialoni.

Dewa dumadumaluna tahayana

¹¹Tam Yaubada tu wimulitagona, uyahinei dewa apapoehi una lowo halehi po tahaya dumadumaluna una wotagoya, geka dewahi: Yaubada metagotagona, witumagana, luhogala, omtaibagibagi, nugodewa.
¹²Witumagana binei una wileta kandidilili. Luyagohana memewahagana una womomota imahiyeya. Babana luyagohana binei ma Yaubada i otugem po om witumagana u paligeleteya lawa magomagouhi uyahihai. ¹³Timoti, tam a taniwagem Yaubada u matana, babana ginouli magomagouhi yautuhi hai baba tauna, po ata Guyau Yesu Keliso tauna lolowa Ponitiyo Pilato u matana i baha dumalu. ¹⁴Uyahinei om ututu a lawilawi una wotago imahiyeya po ega lawa hina idibogim a sigana ata Guyau Yesu Keliso ina gunawilena meya. ¹⁵Yaubada Yesu ina wogeleteya houga dumadumaluna uyahina. Yaubada wotalagaena tauna tunawana Taniwaga baneina, uyahinei tauna tu wasawasa hai Wasawasa po tu wiguyau hai Guyau. ¹⁶Yaubada tauna memewahagana ega mei tauta. A dobu i inamala dumaya po apegta luiya. Lawa ataputa ega emoemotata po ta galeya. Ma ta wotalagiyeya babana a kandidili apegta hina kokoe. Moina.

¹⁷Tu wigapola hoi hipuli una paliwelehi po ega hina nugenugogegae hai wigapola binei, ma gasi ega hina nugenugotuhu lagona ipa apo luyagohana hina tuhagaya hai wigapola binei. Gapola ginouli kokoehi. Ma ipa Yaubada tunawana hina witumaganena dumaya babana tauna ginouli magomagouhi e weleta po ta kaokaoha. ¹⁸Tu waigapola una paliwelehi po dewa dewadewahi po wihaguhagu ma ombenena uyahinei hina wiwasawasa imahi. ¹⁹Po geka tahayana uyahinei apo hina houna nonogo imahi, ani houna dewadewana uyahina houga e nenei binei po luyagohana memewahagana hina tuhagaya.

²⁰Timoti, Yaubada witumagana i welewelem una galena iteteya, ma hanapu waikoyakoyamana po baha yababayaba dewahi una wihinigigiyei po ega una wootagohi. ²¹Babana geka dewahi tu wotagohi hai witumagana Yesu binei hi neyabayababa po hi peu.

Yaubada a lunugotootogo ina melabenim.